

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 5. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Torsdag den 4. november 2010
Tidspunkt: Kl. 13.30
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), næstformand, Flemming Møller (V), Malou Aamund (V), Ib Poulsen (DF), Kim Mortensen (S), Anne Grete Holmsgaard (SF), Niels Helveg Petersen

Desuden deltog: Statsminister Lars Løkke Rasmussen

Næstformanden Eva Kjer Hansen ledede mødet.

Punkt 1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd den 28. – 29. oktober 2010

Det Europæiske Råd (10) – Bilag 5 (konklusioner fra DER 28.-29/10-10)

Det Europæiske Råd (10) – Bilag 6 (Brev fra 13 stats- og regeringschefer til formanden for Det Europæiske Råd vedr. EU-budgettet)
EU-note (10) – E 8 (EU-note om mødet i DER 28.-29/10-10)

Statsministeren: Der var som bekendt EU-topmøde i Bruxelles torsdag-fredag. Det altoverskyggende emne blev – helt som forventet – styrkelse af det europæiske samarbejde på det økonomisk-politiske område. Desuden drøftede vi EU's linje forud for en række kommende internationale topmøder, herunder klimakonferencen i Mexico og G20-topmødet i Seoul senere i denne måned.

For så vidt angår det økonomisk-politiske samarbejde var der enighed om nødvendigheden af at styrke de økonomiske spilleregler i EU, så vi undgår en gentagelse af den alvorlige gældskrise, som ramte en række europæiske lande i foråret. I den forbindelse var der – som jeg også forudså det, da jeg var her i udvalget forud for Det Europæiske Råds møde – opbakning til de konkrete anbefalinger, som Van Rompuys taskforce havde fremlagt forud for topmødet. Det drejer sig bl.a. om en styrkelse af stabilitets- og vækstpagten med øget fokus på gældsnedbringelse og konsolidering, finanspolitisk konsolidering i gode tider, om en stærkere sanktionsmekanisme, et stærkere sanktionsregime, der tilskynder landene til at føre en sund økonomisk politik, og et forbedret samarbejde for at undgå makroøkonomiske ubalancer.

Samtidig var der enighed om at etablere en permanent krisemekanisme, der kan aktiveres, såfremt der i fremtiden alligevel skulle opstå kriser, der truer den finansielle stabilitet i eurozonen. Baggrunden for den enighed er jo det forhold, at den nuværende krisemekanisme, der blev etableret i foråret under indtryk af gældskrisen i Sydeuropa, udløber i 2013.

Det betyder, at der nu frem mod Det Europæiske Råds møde i december skal arbejdes videre med to spørgsmål i relation til denne permanente krisemeka-

5. Europaudvalgsmøde 4/11-10

nisme. For det første skal mekanismens overordnede indhold fastlægges. Det drejer sig bl.a. om den private sektors rolle, IMF's rolle, og det drejer sig om de kriterier, som skal lægges til grund for krisemekanismen. Kort sagt: substansdrøftelsen af designet på en sådan permanent krisemekanisme.

For det andet skal der træffes beslutning om en begrænset justering af traktaten, som skal være ratificeret senest medio 2013, hvor den midlertidige mekanisme udløber og den permanente kan træde i stedet. På det punkt er der tale om en imødekommelse af et stærkt tysk ønske, som indgik i den tysk-franske erklæring fra Deauville, som lå på bordet forud for Det Europæiske Råds møde, og som jeg også gjorde rede for her i Europaudvalget. Ønsket blev også på selve mødet fremført med stor styrke af den tyske kansler Merkel. Baggrunden er bl.a. en intern tysk problemstilling, der drejer sig om, at den tyske regering vil sikre, at tysk deltagelse i krisemekanismen ikke er i strid med den tyske forfatning – og dermed risikerer at blive underkendt af forfatningsdomstolen i Karlsruhe, som jo aktuelt ser på den midlertidige mekanisme. Eftersom man vanskeligt kan forestille sig, at man kan lave en velfungerende permanent krisemekanisme uden deltagelse af Europas største økonomi, Tyskland, var der blandt de øvrige lande velvilje over for at afhjælpe Tysklands særlige problem.

Der var samtidig enighed om, at justering af traktaten skal have en så minimal karakter som mulig. Det var også det danske synspunkt på mødet. Af samme grund forventes justeringen gennemført på grundlag af den såkaldt forenkledede traktatændringsprocedure. Forudsætningen for at anvende den forenkledede traktatændringsprocedure er, at traktatændringen ikke indebærer en udvidelse af EU's kompetencer. Afgørelsen træffes med enstemmighed i Det Europæiske Råd og indebærer således, at der ikke skal indkaldes en regeringskonference eller et konvent. Ændringen til traktaten skal efterfølgende godkendes i alle medlemslande i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser. I Danmark vil det betyde, at Justitsministeriet – som vi også talte om det, da jeg var her forud for mødet – til sin tid vil vurdere traktatændringens forhold til grundloven.

De ting var der opbakning til. Derimod var der ikke opbakning til det andet forslag fra den tysk-franske erklæring – forslaget om at suspendere stemmerettigheder for lande, som groft tilsidesætter de fælles spilleregler. På det punkt blev der i stedet vedtaget konklusioner om, at man på et senere tidspunkt vil overveje spørgsmålet om et eurolands ret til at deltage i beslutninger vedrørende eurorelaterede spørgsmål, såfremt dette land udgør en permanent trussel mod stabiliteten i eurozonen som helhed. Dermed må man sige, at spørgsmålet om eventuel suspension af stemmerettigheder er effektivt dekoblet fra den afgrænsede traktatjustering, som vil blive gennemført med hensyn til krisemekanismen. Plus at det nu står klart, at en sådan suspensionsmulighed i givet fald alene vil omfatte eurolandene.

Den videre proces for det samlede arbejde med at styrke den økonomiske koordination falder nu i to dele. For det første skal taskforcens anbefalinger nu

omsættes til konkrete retsakter. Det skal ske frem mod næste sommer. For det andet skal der – som jeg beskrev det – arbejdes videre med den permanente krisemekanisme frem mod Det Europæiske Råds møde i december, hvor der skal træffes endelig beslutning om mekanismens overordnede indhold og den begrænsede traktatjustering, der skal gennemføres.

Fra dansk side kan vi være meget tilfredse med, at der nu er truffet beslutning om en væsentlig styrkelse af de økonomiske spilleregler i EU. Vi er jo en lille og åben økonomi. Vi er samtidig et land, der traditionelt selv fører en ansvarlig økonomisk politik. Det ligger regeringen meget på sinde, at det skal forblive sådan. Krisen har jo vist, at når der er uro på de finansielle markeder i andre EU-lande, så går det også ud over dansk økonomi, så går det også ud over dansk beskæftigelse. Derfor har vi om nogen en stærk interesse i, at der er velfungerende økonomiske spilleregler, som sikrer orden i de offentlige finanser, og som sikrer finansiell stabilitet i hele Europa.

Vi kan også være tilfredse med beslutningen om at etablere en permanent krisemekanisme. Det er åbenlyst i hele Europas interesse, at der også efter 2013 eksisterer et sikkerhedsnet i tilfælde af alvorlige kriser. Samlet set altså et bedre regelsæt, der forhindrer kriser i at opstå, og skulle det alligevel ske så et stærkt sikkerhedsnet.

Det er ikke nogen hemmelighed, at vi fra dansk side på linje med mange, mange andre lande ideelt set gerne havde været en traktatændring foruden. Men det er altså nødvendigt at lave en målrettet ændring af traktaten for at sikre tysk deltagelse i den permanente krisemekanisme, som alle i øvrigt støtter. Det er alle lande enige om.

Det er også meget positivt, at der er bred enighed om, at traktatændringen skal gennemføres med et målrettet, kirurgisk snit – hvis man kan udtrykke det på den måde. Det er jo kun 10 måneder siden, Lissabontraktaten trådte i kraft efter et årelangt tilblivelsesforløb. Europa har ikke brug for en ny bred debat om traktat og institutioner.

Jeg er også meget tilfreds med, at det lykkedes at skyde spørgsmålet om suspension af stemmerettighederne godt og grundigt til hjørne. Det er vurderingen, at dette spørgsmål nu er skudt ud i en uvis fremtid. Det er i øvrigt højst tvivlsomt, om det nogen sinde bliver til noget.

Blandt stats- og regeringscheferne var der også enighed om at sende et signal om, at udviklingen i EU's eget budget bør afspejle den budgettilbageholdenhed, som i øjeblikket udvises på nationalt niveau. Det er et signal, som regeringen støttede varmt. Det er svært at retfærdiggøre betydelige stigninger i EU's budget, samtidig med at der i medlemslandene gennemføres udgiftsreduktioner – bl.a. for at leve op til EU's henstillinger. Situationen er jo den, at der i en række EU-lande er truffet ganske drastiske beslutninger for at konsolidere de offentlige finanser. Vi taler om lønnedgang i den offentlige sektor, fastlåsning af løn i den offentlige sektor visse steder, pludselige forhøjelser af pensionsalder. Det er en stribe drastiske tiltag, som det kan være svært at gennemføre op imod EU-budgetter, der bare stiger. Man må i øvrigt sige, at

de udfordringer, vi aktuelt sidder med i Danmark – også i disse dage, hvor der forhandles finanslov – blegner ved siden af de udfordringer, man har i en stribe andre lande. Af den grund har jeg sammen med 12 andre stats- og regeringschefer underskrevet en erklæring om, at EU's budget for næste år højst bør stige med 2,91 pct. i forhold til indeværende års budget. Det svarer til den fælles position, som Rådet tidligere har vedtaget, og som vi fra dansk side endda finder er i overkanten af det nødvendige.

På mødet fastlagde vi også EU's linje forud for klimakonferencen i Cancun. Der var bred opbakning til den position, som blev lagt på miljøministrenes møde den 14. oktober. Efter bl.a. dansk pres lykkedes det at få en eksplicit henvisning til, at muligheden for at øge EU's egne reduktionsmål fra de nuværende 20 pct. skal drøftes på forårstopmødet.

Endelig fastlagde vi også EU's linje forud for G20-topmødet i Seoul, hvor der bl.a. var opbakning til, at EU fortsat skal arbejde aktivt for at styrke finansiel regulering og finanspolitisk konsolidering inden for G20's såkaldte ramme for stærk, bæredygtig og balanceret vækst.

Vi drøftede også kort EU's hovedbudskaber forud for tre kommende topmøder med henholdsvis USA, Rusland og Ukraine. Det var en drøftelse, der fandt sted som led i opfølgningen på topmødet i september, hvor vi jo også drøftede EU's tilgang til vores strategiske partnere.

Kim Mortensen henviste til, at man på det Europaudvalgsmøde, hvor statsministeren forelagde Det Europæiske Råds møde, havde anbefalet, at man fandt frem til en løsning, der ikke indebar traktatændringer. Nu kommer der en traktatændring, men det bliver en minimal ændring, hvilket er tilfredsstillende for Danmark.

Han forstod, at ratifikationen ventes at ske i 2013. Inden da kan der jo komme mange ønsker om andre traktatændringer. På den baggrund hæftede Kim Mortensen sig ved den diskussion om at fratage et land stemmeretten, som statsministeren sagde var sparket godt og grundig til hjørne. Han forstod, at Kommissionen skulle foretage nogle sonderinger hos landene, og spurgte, om disse sonderinger vil komme til at foregå efter 2013, eller om de vil ske parallelt med, at man gennemfører den mindre traktatændring.

Hvis traktatændringen kan gennemføres efter den forenkledede traktatprocedure – hvad Socialdemokraterne også håber – skal Europa-Parlamentet så kun høres?

Statsministeren henviste til den gode drøftelse, man havde haft i Europaudvalget på det sidste møde, hvor han havde gjort meget ud af at sondre mellem de to forslag, som var fremkommet på det tysk-franske møde. Den ene del angående den permanente krisemekanisme er for så vidt ukontroversiel. Den anden del, der drejer sig om, at man i visse situationen kan fratage et land stemmeretten, er mere vidtgående og meget kontroversielt. Det var der ikke tilslutning til i Europaudvalget, og det var der heller ikke på Det Europæiske Råds møde. Derfor er denne del koblet af. I øvrigt handler den kun om euro-

5. Europaudvalgsmøde 4/11-10

zonen. Det står klart, at disse tanker ikke er en del af den traktatændringsprocedure, der nu sættes i gang. Den traktatændring, der skal foretages, vedrører alene den permanente krisemekanisme for at imødekomme et tysk ønske. Hvis man kan anvende den forenkede traktatændringsprocedure, skal Europa-Parlamentet kun høres. Der skal ikke være en regeringskonference, og der skal ikke være noget konvent. Der vil være en effektiv afskærmning af alle mulige andre forslag. Det er der meget bred interesse for, idet der er en betydelig uvilje i Det Europæiske Råd mod at åbne Pandoras æske så kort tid efter ikrafttrædelsen af Lissabontraktaten.